

Jogegységi eljárás lefolytatása iránti indítvány

A deviza alapú kölcsönszerződések több százezres száma, a bennük megtestesülő tartozás nagyságrendje, a nem teljesítő adósok egyre növekvő aránya, a szerződések érvényességét vitató perek számának emelkedése már társadalmi méretű problémát jelent. Az ügyek gyors és lehetőség szerint egységes szempontok szerinti elbírálásához fűződő kiemelkedő társadalmi és igazságszolgáltatási érdek azt indokolja, hogy a Kúria állást foglaljon az e perekben felmerült elvi kérdésekről.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 33.§ (1) bek. a) pontja alapján ezért

i n d í t v á n y o z o m ,

hogy a Kúria Polgári Kollégiuma jogegységi tanácsként eljárva, a Bsz. 34.§ (4) bek. b) pontja alapján a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében hozzon jogegységi határozatot a deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződések és fogyasztói lízingszerződések érvényességével kapcsolatban a bírói gyakorlatban felmerült elvi kérdésekben, amelyek közül a legfontosabbak az alábbiak:

1. Mi a deviza alapú kölcsön tartalma (a deviza alapú kölcsön deviza kölcsön vagy forint kölcsön-e)?
2. A deviza alapú kölcsön konstrukciója alapján megkötött szerződések érvényes vagy érvénytelen szerződések-e (vagyis ütköznek-e jogszabályba, nyilvánvalóan jóerkölcsbe, tisztességtelen szerződések-e, uzsorás szerződések-e, illetve szenvednek-e akarati hibában, vagyis színleltek-e, illetve megtévesztés, tévedés folytán kötött szerződések-e)?
3. A pénzügyi intézményt milyen jellegű tájékoztatási kötelezettség terhelte a szerződés megkötésekor, annak esetleges elmulasztása milyen jogkövetkezémmel jár?
4. Milyen jogi lehetőségei vannak a bíróságoknak arra, hogy a felek tartós jogviszonyában a szerződéskötés után bekövetkezett körülményváltozások valamelyik szerződő fél lényeges jogos érdekét sértő hatását orvosolják?

5. Amennyiben a deviza alapú kölcsönszerződések bármely okból érvénytelenek, az érvénytelenség törvényi jogkövetkezményei (érvényessé nyilvánítás, eredeti állapot helyreállítása, hatályossá nyilvánítás) közül a bíróság bármelyiket alkalmazhatja-e, illetve melyik jogkövetkezményt mikor indokolt alkalmaznia?
6. Az egyes lehetséges érvénytelenségi okok az egész szerződés érvénytelenségét, avagy részleges érvénytelenséget (az adott szerződési feltétel érvénytelenségét) eredményezik-e? Hogyan vonhatók le a részleges érvénytelenség jogkövetkezményei?
7. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltétel mikor felel meg az átláthatóság követelményeinek (csak akkor, ha az adós fogyasztó maga is ki tudja számolni, hogy a kamat, a költség és a díj milyen arányú emelését tették lehetővé az időközben bekövetkezett változások, avagy elégséges, ha maga az oklista átlátható és az egyoldalú szerződésmódosítások körében vizsgálható, hogy a módosításra a ténylegesség, az arányosság és szimmetria elvének betartásával került-e sor)?

Budapest, 2013. november 22.

Dr. Wellmann György
a Kúria Polgári Kollégiumának
kollégiumvezetője